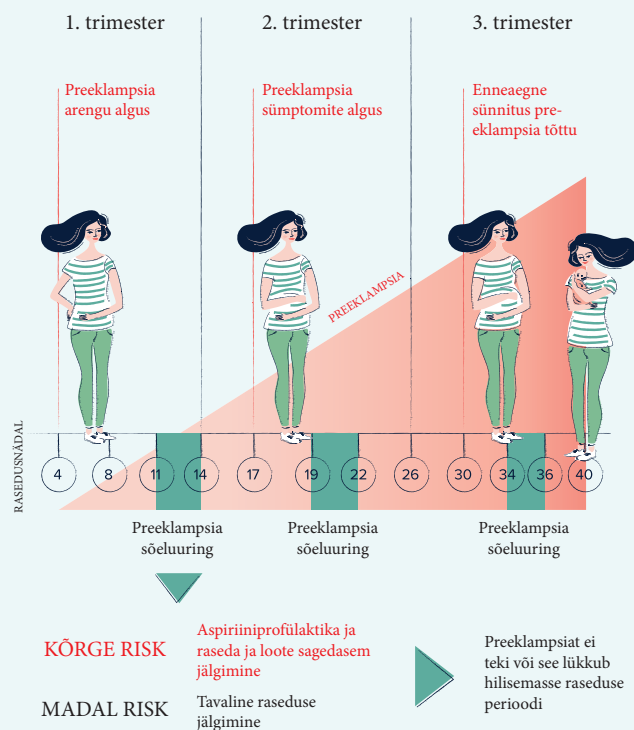

Millises rasedusjärgus sõeluuring läbi viiakse?

Preeklampsia sõeluuringu saab teha kõigil kolmel trimestril.

Preeklampsia riskirühma kuuluvaid naisi saab avastada juba raseduse varajases perioodis. Kui preeklampsia risk on suur, saab haiguse edasilükkamiseks või vältimiseks alustada kohest ravi.

Kui usaldusväärne on preeklampsia skriining?

I trimestril on OSCAR-testiga võimalik 76% täpsusega tuvastada riskirühma naised, kellel võib areneda varajane preeklampsia enne 37. rasedusnädalat. Kaksikraseduste puhul on võimalik tuvastada kõik naised, kellel võib areneda varajane preeklampsia enne 37. nädalat.

II trimestril loote anatoomilise skriiningu ajal on võimalik 85% täpsusega tuvastada riskirühma naised, kellel võib areneda varajane preeklampsia enne 37. nädalat.

III trimestril loote kasvu ja heaoluseisundi ultraheliuuringu käigus on võimalik 85% täpsusega tuvastada riskirühma naised, kellel võib areneda hiline preeklampsia pärast 37. nädalat.

Kuidas preeklampsia sõeluuring tehakse?

Preeklampsia sõeluuring koosneb õe vastuvõtust ja günekoloogi poolt läbiviidavast ultraheliuuringust. Õde küsitleb rasedat ning mõõdab tema vererõhku, pikkust ja kaalu ja teeb vereanalüüsi. Günekoloog viib läbi loote ultraheliuuringu ja mõõdab platsentat varustavate emakaarterite verevooluindekseid. Kombineerides raseda vereanalüüsist määratud hormoonide väärtusi raseda preeklampsia riskifaktorite, vererõhuväärtuste, kehamassiindeksi ja emakaarterite verevooluindeksitega, arvutab günekoloog spetsiaalse arvutiprogrammi abil naise individuaalse varajase või hilise preeklampsia riski.

Naine saab teada oma preeklampsia riski ühe päeva jooksul.

Preeklampsia sõeluuring annab turvatunde

Enamik preeklampsia sõeluuringus osalenud naisi kuulub madala riskiga rühma. Kõrgenenud riski korral annab preeklampsia kolmeetapiline sõeluuring Sulle võimaluse preeklampsia teke ära hoida või nihutada see raseduse hilisemasse perioodi. Sulle väga vajaliku turvatunde annab rasedusriskide maandamine ning Sinu ja Sinu lapse tervisliku seisundi hoolikas teaduspõhine jälgimine. Nii saab laps turvaliselt ilmavalgust näha siis, kui ta on selleks valmis, ja ema tunda rõõmu tervest lapsest.

Kust ma saan preeklampsia sõeluuringu kohta rohkem informatsiooni?

Kui soovid rohkem teavet preeklampsia sõeluuringute kohta, siis palun külasta meie kodulehekülge www.ultraheli.ee

LOOTE
ULTRAHELISKRIINING

Loote Ultraheliskriining OÜ
Vastuvõtt: E-R 08.00 - 17.00
A.H Tammsaare tee 47
11316 TALLINN

Tel + 372 656 6162
Mob +372 521 0046
info@ultraheli.ee
www.ultraheli.ee

PREEKLAMPISIA SÕELUURING

1. Lepi kokku aeg
2. Pöördu õe vastuvõtule
3. Pöördu arsti vastuvõtule

Sõeluuring, mis aitab Sul teada saada oma individuaalset preeklampsia riski.

LOOTE
ULTRAHELISKRIINING

Iga tulevane ema soovib, et tema rasedus oleks rõõmsa ootuse aeg. Ometi võib röömu varjutada hirm preeklampsia ees.

Mis on preeklampsia?

Preeklampsia on raseduse ajal tekkiv mitmeid elundsüsteeme haarav potentsiaalselt eluohtlik haigus, mida iseloomustab ema kõrgeenenud arteriaalne vererõhk ja valgu ilmumine uriini või viimase puudumisel teiste elundsüsteemide talitlushäire. See võib mõjutada nii Sind kui ka Sinu veel sündimata last. Kui preeklampsia risk on ette teada, saab seda ära hoida.

Kui sage haigus on preeklampsia?

Enamikul naistel kulgeb rasedus normaalselt. Samas on preeklampsia suhteliselt sage rasedusaegne haigus, esinedes Eestis kahel rasedal naisel sajast.

Millal preeklampsia tekib?

Preeklampsia tekib pärast 20. rasedusnädalat või kuni kuus nädalat pärast sünnitust. Preeklampsia sagedasem esinemissagedus on 32.–36. rasedusnädala vahel. Mida varajasemas raseduse perioodis haigus tekib, seda raskem on tema kulg ja ohtlikum on ta emale ja lapsele.

Mis põhjustab preeklampsiat?

Preeklampsia täpseid põhjusi pole teada, aga arvatakse, et haiguse tekke keskmes on areneva platsenta emakasse kinnitumise häire, mistõttu ei teki head ühendust loote ja ema vereringe vahel. Kiiresti arenev loode aga vajab oma kasvuks ema vereringest tulevat hapnikku ja toitaineid. Kui arenevas platsentas tekib hapnikuvaegus, siis vabanevad ema vereringesse toksilised ained, mis kahjustavad ema veresooni vooderdavat limaskesta. Nii kujuneb välja süsteemne ema siseorganite kahjustus. Selleks, et ema ja lapse elu päästa, peab laps sündima. Kui aga see juhtub väga varajases staadiumis, pole sündiv laps veel üsaväliseks eluks valmis.

Kuidas see mind mõjutab?

Enamasti esineb haiguse kerge vorm, mis tekib raseduse lõpus ning mille prognoos on hea. Kuid mõnikord võib preeklampsia väga kiiresti süveneda ning ohustada ema elu ja tervist. Preeklampsiasse haigestumisel on ka pikemaajalisi toimeid naise tervisele, sest kahekordistab hilisemas elus südame- ja veresoonehaiguste esinemist. Enamik preeklampsiat põdevaid naisi võetakse haiglasse ja sageli peavad nende lapsed sündima enneaegselt. Kui ema või lapse tervis on ohus, kutsutakse sünnitus esile või tehakse keisrilõik.

Kuidas see minu last mõjutab?

Enamik lapsi jääb terveks isegi siis, kui nende emal on raskekujuline preeklampsia. Kuid mõnikord võib ema preeklampsia ohustada nii loote kui ka vastsündinu elu ja tervist. Preeklampsia esinemine emal kahekordistab ellujäänud lastel tserebraalparalüüsi ehk ajukahjustust, mille tagajärjeks on füüsilise ja mõnikord vaimse arengu mahajäämus. Samuti on ellujäänud lastel hilisemas eluperioodis sagedamini südame- ja veresoonehaigusi, ülekaalulisust ning diabeeti. Preeklampsia korral ei saa loode kasvamiseks piisavalt hapnikku ega toitaineid ning tekib üsasisene kasvupeetus. Kuna ainus preeklampsia ravi on sünnitus, tuleb vahel rasedus lõpetada enneaegselt. Enne 34. rasedusnädalat on loote kopsud veel lõpuni arenemata ning rasedale tehakse loote kopsude järeleaitamiseks steroidsüste.

Kuidas ma tunnen preeklampsia ära?

Paraku ilmnevad haiguse tunnused enamikul naistel alles haiguse lõppfaasis.

- Püsiv peavalu, mis ei allu hästi valuvaigistitele
- Tugev iiveldus ja oksendamine
- Nägemishäired, kohin kõrvades
- Valu paremal roidekaare all
- Õhupuudustunne, hingeldus
- Harv urineerimisvajadus (alla 500 ml ööpäevas)
- Käte, näo ja silmalauade turse
- Kiire kaalutõus (rohkem kui 1 kg ühe nädala jooksul)

Ülal kirjeldatud sümptomite esinemisel tuleb pöörduda juba oma ämmaemanda, naistearsti või haigla valvearsti poole.

Kas olen ohustatud?

Kuigi preeklampsia võib tekkida kõikidel lapseootel emadel, on mõned naised rohkem ohustatud kui teised.

Oled enam ohustatud, kui

- tegemist on Sinu esimese rasedusega;
- Sul esines preeklampsia eelneva raseduse ajal;
- Sinu emal või õel on olnud preeklampsia;
- Sinu kehamassiindeks on 35 kg/m² või rohkem;
- oled 40-aastane või vanem;

- sünnitustevaheline aeg on olnud üle 10 aasta;
- ootad mitmikuid;
- rasestusid kehavälise viljastamise teel;
- Sul on mõni meditsiiniline probleem, näiteks hüpertooniatõbi, neeruprobleemid, luupus, suhkurtõbi;
- selle raseduse ajal tekkis Sul suhkurtõbi.

Miks peaksin laskma oma preeklampsia riski hinnata?

Riskitegurite olemasolu ei tähenda tingimata, et Sul preeklampsia tekib. Samuti ei pruugi Sul teadaolevaid riskitegureid esineda, aga tekib ikkagi preeklampsia. Sõeluuringu ajal kombineeritakse riskitegurid Sinu sõeluuringu tulemustega, nii et enamikul juhtudel saab suurenenud preeklampsia riski välistada ja see annab hingerahu. Kõrge risk samas ei tähenda, et preeklampsia kindlasti tekib, kuid sõeluuringu tulemused aitavad arstil kui ka naisel endal võimalikke preeklampsia varajaseid tunnuseid paremini ära tunda. Kõrge risk annab võimaluse arstil alustada preeklampsia profülaktikat optimaalsel ajal ja täpsemalt planeerida edasine tegevuskava.

Mida tähendab preeklampsia profülaktiline ravi?

Kõrge preeklampsia riskiga rasedate ennetava ravi eesmärk on kas preeklampsia väljakujunemist vältida või lükata selle tekkeage hilisemas rasedusperioodi, kui laps on piisavalt küps, et sündida. Uuringud on näidanud, et väikestes annustes aspiriin enne 16. rasedusnädalat vähendab 62%-l juhtudel varajase preeklampsia teket, mille tõttu on vajalik sünnitus enne 37. rasedusnädalat. Seetõttu on soovitatud kõrge riskiga rasedatel tarvitada kuni 36. rasedusnädalani 150 milligrammi aspiriini üks kord päevas sissevõetuna öhtuti.

